

18 октобра 1940 год.  
Београд.

## У П У Т С Т В А

за примену Уредбе о посебним мерама које се односе на јевреје у погледу обављања трговачких радња са предметима људске исхране.

У циљу правилне и једнообразне примене Уредбе прописујем следеће:

1. Јеврејином у смислу чл.1 Уредбе сматраће се свако оно лице:

а) чији су отац и мајка рођени у јеврејској вероисповести, па и у случају да су променили веру или да су без вере;

б) чији је отац рођен у јеврејској вероисповести и чија је мајка стране народности;

ц) које је рођено у мешовитом браку и исповеда јеврејску исповест или је без вере.

Као јеврејин неће се третирати лице:

1) које је рођено од оца јевреја и од мајке нејеврејке југословенске народности а не исповеда јеврејску веру;

2) које је било ратни добровољац, ратник и у ратовима за ослобођење;

3) чији су родитељи заслужни за отаџбину.

2. Под предметима људске исхране има се подразумевати свака трговина храном на велико било да се иста обавља купопродајом у земљи било да се храна извози. Као храна сматраће се предмети који служе за људску исхрану, као житарице, брашно, хлеб, тестенине, стока, живина, јаја, млеко, млечни производи, месо, маст, сланина, меснати производи, воће, кафа, пиринач, махунасто биље, пиће, уље, шећер, бонбони, квасац, колонијално-шпеџерајски предмети и други земаљски производи за људску исхрану.

Као радња на велико сматраће се свака радња која није организована за непосредну продају потрошачима (дућанска радња). Као радња на велико сматраће се свака посредничка и агентурска радња као и она комисионарска радња која нема карактер дућана. У посредничке радње спадаће радње трговачких посредника и радње берзанских мешетара.

3. Власници и сувласници радња које потпадају под Уредбу утврдиће се на основу регистра радњи првостепених управних власти, трговачких регистра код судова и катастара трговинских комора.

Власништво и сувласништво радње оцењује се код тајног ортаклука према лицу сопственика радње (фирме), код јавног ортаклука и код командитног друштва према јавним ортацима. Тајни ортаци и командитисти за пресуђивање власништва не узимају се у обзир.

Код друштва са ограниченом одговорношћу долазе за оцену потпадања под Уредбу у обзир чланови и пословође друштва. Који су чланови и пословође друштва утврдиће се по трговачком регистру и по извештају последње годишње скупштине друштва.

Код акционарских друштава и задруга, које се баве прометом на велико са предметима људске исхране оцениће се питање потпадности под Уредбу према томе да ли је управни одбор /управа/ у својој већини састављена од лица јевреја или да ли су директори или прокуристе друштва већим делом јевреји у смислу овог упутства.

4. Припадност капитала је од важности код тајног ортаклука, код

код јавног ортаклука, код командитног друштва и код друштва са ограниченом одговорношћу. Ако је већина капитала у овим друштвима у рукама јевреја, Уредба ће се примењивати на сва таква друштва. Код тога је меродаван само капитал који је као пословни улог унет у посао. Кредит који је узиман за пословање од јевреја неће се код тога узети у обзир.

Ако се код задруга покаже да су удели претежно у рукама јевреја и да управа само фиктивно претставља већину лица која имају јевреји, таква задруга ће се подвргнути ревизији у смислу Уредбе.

5. Ревизија има за циљ да се удаљи из радње која потпада под Уредбу сав елеменат који се у смислу овог Упутства обележава као јеврејски.

Радње чији су власници јевреји појединци и радње јавних ортакла и друштва с ограниченом одговорношћу чији су чланови јевреји могу се по одобрењу банске управе продати и пренети на друга лица која нису јевреји у смислу ове Уредбе. Код ортакчких радња, код друштава са ограниченом одговорношћу код којих су власници само делимично јевреји, код тајног ортаклука код кога је тајни ортак јеврејин, код командитног друштва код кога само један део јавних чланова или су командитисти јевреји у смислу ових упутстава, извршиће се иступање јевреја из друштва без ликвидације друштва. Исто тако ће се наредити иступање јевреја из оних задругара чији улози претстављају већину задругине главнице.



Код акционарских друштава и задруга имаће ревизија за циљ да се управни одбор састави од лица која нису јевреји и да се директори и прокуристе удаље од положаја.

6. Банска управа одредиће примеран рок у коме се имају све радње које потпадају под Уредбу пријавити. Дужности пријаве подлеже све радње које су као радње јевреја у смислу овог Упутства затечене на дан ступања Уредбе на снагу, т.ј. 5 октобра ове године. Банска управа ће тражити да се пријаве све околности које су за оцену питања од важности. Податци ће се према потреби прикупљавати по званичној дужности.

У погледу радња за које се нареди ликвидација захтеваће се од власника предлог, како ће ликвидацију извршити. Овај предлог има власник радње поднети у року који ће одредити Банска управа. Предлог ће се одбацити или променити. За случај да се у одређеном року предлог не поднесе, Банска управа ће сама одлучити како се има ликвидација извршити и за то одредити рок. Рок за ликвидацију не може бити дужи од два месеца. Овај рок почиње од дана доношења одлуке о ликвидацији. Од дана ступања Уредбе на снагу па до доношења одлуке Банске управе власницима радње је забрањено да врше какву промену у власништву или у уделу радње која потпада под удар Уредбе.

7. Ревизија радњи има се спровести најстроже и најсавесније према предјим упутствима. Уколико Банска управа у појединим случајевима наиђе на какву нејасност или неизвесност, како треба поступити, тражиће упут Министарства трговине и индустрије. Код доношења одлуке о забрани или о настављању рада Банска управа ће оценити са свом строгишћу све околности које утичу на решавање и одобрити настављање рада само у изузетним случајевима, кад нарочите прилике или карактер рада, наставак истог захтевају или кад досадашње беспрекорно пословање или личне особине власника радње дају довољну гаранцију да ће се искључити свака спекулација са предметима људске исхране.

Банска управа ће одмах наредити пријаву свих радња јевреја које потпадају под Уредбу и предузети све да се Уредба што пре проведе.

О предузетом раду и донетим мерама најдаље до 31 овог месеца саставиће се исцрпан извештај, а затим ће се подручно ми Министарство извештавати о стању ликвидације крајем сваког месеца.

Подручно ми Министарство водиће строги надзор над извршавањем Уредбе. У случају потребе рад банских управа на провођењу ревизије подврћиће се појединачној контроли. О сваком запаженом недостатку поднеће ми се исцрпан извештај. Кад се укаже потреба, одредиће се посебни

изасланици који ће испитати исправност поступања банских управа.

8. Ова упутства доставити лично свој господи бановима ради издавања потребних наређења за извршење Уредбе.

Министар  
трговине и индустрије,  
Андрес, с.р.

Да је овај препис веран своме оригиналу, т в р д и

По наредби  
Министра трговине и индустрије  
Начелник,  
Др. Павлетић, с.р.

(м.п.)



Да је овај препис веран своме овереном препису, т в р д и

По наредби  
Управника града Београда  
Начелник,



ИСТОРИЈСКИ  
АРХИВ  
БЕОГРАДА